

Sygn. akt I ACa 1515/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Bess
Sędziowie:	SSA Paweł Czepiel SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa L. K.

przeciwko J. B.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 17 lipca 2017 r. sygn. akt I C 409/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Paweł Czepiel SSA Jerzy Bess SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt I ACa 1515/17

UZASADNIENIE

W ostatecznie określonych żądaniach, skierowanym przeciwko pozwanemu J. B., L. K. domagała się :

- nakazania mu zaprzestania naruszania dóbr jej osobistych oraz wykorzystywania wizerunku, bez jej zgody- poprzez nakazanie niezwłocznego usunięcia wszelkich materiałów wykorzystujących wizerunek powódki ze stron / portali internetowych/ (...) podstron wyżej wymienionych stron oraz stron w domenie (...), niezależnie od sposobu w jaki powódka została tam oznaczona, a także

poprzez nakazanie pozwanemu zaprzestania dalszego rozpowszechniania tego wizerunku, w jakimkolwiek miejscu, kontekście i czasie,

- zasądzenia na swoją rzecz J. B. kwoty 10 000 złotych , tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wywołaną naruszeniem dóbr osobistych oraz

- przyznania od naruszydciela na rzecz Fundacji (...) sumy 1000 złotych.

Przed zakończeniem postępowania rozpoznawczego to ostatnie żądanie cofnęła.

Postulowała również obciążenie przeciwnika procesowego kosztami sporu.

Identyczne rodzajowo roszczenia L. K. sformułowała wobec drugiego z pozwanych J. K. ale w tym zakresie sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O., jako miejscowo właściwemu.

W uzasadnieniu zgłoszonych żądań powódka wskazała , że korzystając z pośrednictwa portalu (...) nawiązała kontakt z pozwanym J. B.. Opis tego profilu wskazywał, że zajmuje się on komercyjną fotografią aktów.

Zdjęcia z jej wizerunkiem miały zostać wykorzystane przez niego na własne cele , w tym w szczególności być zamieszczone w portfolio fotografa i jego profilach indywidualnych . Strony porozumiały się co do tego , że za sesję zdjęciową L. K. otrzyma 600 złotych, tytułem wynagrodzenia.

W dniu sesji - 31 sierpnia 2012r - J. B. próbował namówić powódkę do bardziej odważnych zdjęć , których kategoria ujmowana jest pod ogólną kategorią (...) za które wynagrodzenie jest wyższe. Powódka stanowczo odmówiła.

Już po zakończeniu sesji pozwany uzyskał jej podpis pod oświadczeniem , którego treści dokładnie nie przeczytała ani nie zrozumiała. Działając wspólnie z J. K. pozwany wprowadził powódkę w błąd co do sposobu wykorzystania materiałów zdjęciowych z jej wizerunkiem , co stanowiło naruszenie jej dóbr osobistych.

W lipcu 2014 r. do powódki dotarły informacje, że jej fotografie jej wykorzystano na wielu portalach o tematyce pornograficznej, w bezpośrednim sąsiedztwie fotografii i materiałów filmowych przedstawiających zachowania seksualne w sposób wulgarny, nierzadko przy udziale osób bardzo młodych. Wywołało to jej oburzenie , a także obawę przed społecznymi, rodzinnymi i zawodowymi konsekwencjami . Podkreśliła , że na wykorzystanie tych materiałów w ten sposób nigdy zgody nie udzielała. W tych okolicznościach złożyła wobec J. B. oświadczenie o jej odwołaniu.

W ramach korespondencji jaka pomiędzy stronami miała miejsce w związku z zaistniałą sytuacją pozwany proponował jej usunięcie zdjęć z miejsc gdzie się dotąd zostały opublikowane, za kwotę 135 000 złotych.

Odpowiadając na pozew pozwany domagał si e oddalenia powództwa oraz obciążenia L. K. kosztami procesu.

W motywach swojego stanowiska podnosił , że na swoim profilu , w ramach platformy (...) informował o charakterze zdjęć przez niego wykonywanych, poprzez umieszczenie oświadczenia:

„fotografią i filmowaniem zajmuję się komercyjnie (prasa dla dorosłych, Internet strony płatne (...)). Nie robię sztuki więc proszę mnie nie oceniać pod tym kątem. Zapraszam modelki na płatne sesje w plenerze o tematyce akt lub erotyka (sama decydujesz)”.

Powódka miała zatem świadomość tego , jaki charakter mają materiały fotograficzne wykonywane przez niego i z takim ich profilem godziła się także w stosunku do siebie.

Przyznał, że w dniu 31 sierpnia 2012 r. przeprowadził z powódką sesję zdjęciową. Po przeprowadzonej przed sesją kilkudziesięciominutowej rozmowie, L. K. zgodziła się na wykonywanie tego typu zdjęć. Przed jej rozpoczęciem otrzymała do zapoznania i podpisała dwa oświadczenia.

Nie była w żaden sposób zmuszana do pozwana do zdjęć.

Pozwany potwierdził, iż powódka odmówiła propozycji wykonania zdjęć odważniejszych.

Efekt sesji było 2400 zdjęć. Podczas jej przebiegu L. K. nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń.

Miała już uprzednio doświadczenie takiego udziału albowiem wcześniej brała udział w takich sesjach, organizowanych przez innych fotografów.

J. B. podkreślał, że składając podpisane przez siebie oświadczenie powódka wyraziła jednoznaczną zgodę na powielanie, rozpowszechnienie oraz publikowanie fotografii ze swoim wizerunkiem w kraju i za granicą. Zrzekła się również wszelkich praw do tych materiałów, przyjęła także wynagrodzenie, którego wysokości nie negowała.

Pozwany przekazał zdjęcia powódki, wraz z innymi materiałami tego samego rodzaju, nie dotyczącymi L. K. J. K., na podstawie umowy z dnia 31 października 2011 r.

Zaprzeczył aby miał możliwość umieszczania lub usuwania zdjęć na stronach internetowych wskazanych w pozwie, gdyż uprawnionym do tego był i jest tylko J. K.. Twierdził, że od momentu otrzymania wezwania od powódki zmierzającego do zaprzestania naruszeń jej dóbr osobistych i zapłaty świadczenia z tytułu zadośćuczynienia nie rozpowszechniał w żaden sposób jej zdjęć. Podnosił, że o miejscach publikacji swojego wizerunku z czego wywodzi swoje roszczenia, L. K. wiedziała co najmniej od kwietnia 2013 r., próbując naówczas ten stan rzeczy.

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2017 r., Sąd Okręgowy w Krakowie:

- umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz Fundacji (...) w W. kwoty 1.000 złotych- wobec cofnięcia tego żądania [pkt I],
- zakazał J. B. rozpowszechniania wizerunku powódki utrwalonego na fotografiach wykonanych podczas sesji fotograficznej w dniu 31 sierpnia 2013 r. w jakimkolwiek miejscu, kontekście i czasie [pkt II],
- w pozostałym zakresie powództwo oddalił [pkt III] oraz,
- koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie zniósł [pkt IV sentencji wyroku]

Sąd I instancji ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia:

W dniu 31 października 2011 r. pomiędzy J. K. a J. B., została zawarta umowa, na podstawie której pozwany zobowiązał się do wykonania i dostarczenia J. K. 40.000 zdjęć, za łączną cenę 300.000 zł.

L. K. przed dniem 31 sierpnia 2012 r. pozowała do fotografii przedstawiających jej postać bez ubrania lub niekompletnie ubraną, w ramach sesji wykonywanych przez innych fotografów.

Na profilu J. B., na platformie (...), zawarta jest między innymi informacja o treści: „fotografią i filmowaniem zajmuję się komercyjnie (prasa dla dorosłych, Internet strony (...)). Nie robię sztuki więc proszę nie oceniać mnie pod tym kątem. Zapraszam modelki na płatne sesje w plenerze o tematyce akt lub erotyka (sama decydujesz)”.

Powódka poznała J. B. przez stronę internetową (...). Sesja fotograficzna miała mieć miejsce w dniu 31 sierpnia 2012 r. Przed przystąpieniem do zdjęć pozwany poinformował powódkę, że zdjęcia mają być publikowane na stronach dla dorosłych i w zafoliowanych czasopiśmie, przeznaczonych dla takich odbiorców. Nie określił tytułów prasowych czy stron internetowych na których wykonane w czasie sesji zdjęcia miałyby się ukazać. Rozmowa pomiędzy nimi trwała od trzydziestu do czterdziestu minut. Podczas jej przebiegu L. K. podpisała dwa egzemplarze, tożsamego w treści oświadczenia, które obejmowało zgodę na powielanie, rozpowszechnianie, kopiowanie oraz publikowanie w kraju i za granicą zdjęć, obrazów oraz nagrań video, do których pozowała, pozuje, bierze udział lub będzie brała udział w

przyszłości. Tematyka zdjęć obrazów, nagrań video oraz pozostałych produkcji z działem powódki to (...). Zgoda nie zawierała żadnych ograniczeń czasowych.

Za udział w sesji L. K. otrzymała wynagrodzenie w kwocie 600 złotych.

Na zdjęciach wykonanych przez pozwanego, w ogólnej liczbie 2400, postać powódki była przedstawiona ubrana, a na niektórych w niekompletnym ubraniu.

Po upływie kilku dni od sesji, 5 września 2012r., powódka przesłała autorowi zdjęć prośbę o przekazanie kilku z nich, stwierdzając „hej, wyślij jakieś ładne foteczki. niewyzywające za bardzo”. Kilka fotografii powódki wykonanych w dniu 31 sierpnia 2012 r. zostało umieszczonych na profilu J. B., w ramach platformy (...).

Fotografie z wizerunkiem L. K. wykonane przez J. B. zostały przekazane do rozpowszechnienia J. K., który prowadzi w Internecie strony internetowe o tematyce związanej z nagością i erotyką. Dokonał on ich opublikowania. Umieścił je na stronach zawierających materiały o charakterze pornograficznym. Pozwany fotograf twierdził, że nie miał możliwości zakazania mu tej formy publikacji.

W dniu 16 kwietnia 2013 r. L. K. wysłała do J. B. wiadomość elektroniczną o treści: „Witaj, mam pytanie bardzo na serio. kiedy moje zdjęcia mogą się przedawnić i zniknąć z tej (...)??? bo mówiłeś, że z takich stron one potem są usuwane, bo inne dziewczyny się pojawiają.... daj proszę znać pilne !!!”.

Podczas wymiany wiadomości w tym dniu i w dniach następnych, powódka wyrażała zaniepokojenie, że upublicznionych zdjęć jest bardzo dużo, oraz że jeżeli uda się uzyskać powodzenie w zawodzie aktorki, ktoś może te zdjęcia w przyszłości wykorzystywać wobec niej. Pytała się, czy jest szansa na to, aby zdjęcia przeszły do archiwum.

Pozwany w odpowiedzi twierdził, że nie może zapobiec skutkom takiej publikacji tych materiałów albowiem decyduje o tym właściciel strony internetowej. Wskazywał, że usunięcie zdjęć z serwisu jest dla niego trudne i wymaga dużo pracy oraz pieniędzy.

W lipcu 2013 r. zaproponował L. K. pozowanie w ramach kolejnej sesji zdjęciowej. Udziału w niej powódka odmówiła.

W drugiej połowie 2014 r. G. R. poinformował L. K., że jej zdjęcie reklamuje wypożyczalnię filmów pornograficznych.

W korespondencji elektronicznej między stronami prowadzonej w dniach 16-18 lipca 2014 r. L. K. pytała pozwanego jak ma postąpić aby zdjęcia nie były już nigdy publikowane. Oświadczyła, że J. B. nie informował wprost o konkretnych nazwach stron internetowych i nie sądziła, że na takich stronach znajdują się. Stwierdziła, że „chce tylko, aby moje zdjęcia już nie były na necie, a szczególnie na stronach porno. Czy to takie dziwne? Człowiek się zmienia i jego decyzje też. Zdjęcia były robione dawno, ale w sieci krążą do dziś i będą przez wiele lat krążyć.”

W konsekwencji przesłała w formie elektronicznej J. B. oświadczenie z dnia 18 lipca 2014 r. w którym stwierdziła, iż odwołuje zgodę na udostępnienia jej wizerunku. Oświadczenie to dotarło do adresata.

W ramach tej korespondencji, składając w dniu 18 lipca 2014r oświadczenie o odwołaniu zgody na rozpowszechnianie wizerunku podnosząc, iż jej wcześniejsze oświadczenie woli z dnia 31 sierpnia 2012 r., w którym wyraziła zgodę na jego udostępnienie było dotknięte wadą błędu albowiem nie zdawała sobie sprawy z okoliczności faktycznych oraz skutków prawnych, jakie może ono wywołać.

Fotograf, odnosząc się do jej stanowiska zaproponował, że może zrezygnować ze zdjęć za kwotę 135.000 zł. netto, która miała obejmować koszt wycofania zdjęć oraz przewidywaną wartość materiału, który mógł jeszcze sprzedać. Twierdził także, że bez pieniędzy nie może doprowadzić do usunięcia materiałów z wizerunkiem powódki ze stron na których pojawiły się.

Pełnomocnik L. K. wezwał J. B. do zaprzestania naruszeń jej dóbr osobistych i dobrowolnego uiszczenia zadośćuczynień.. Pozostało ono bez odpowiedzi.

Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że L. K. jest zatrudniona jako aktorka w (...) (...) w W. oraz gra mniejsze role w serialach. Występowała w filmie G. R. pt. (...) W wypadku dowiedzenia się o sposobie wykorzystania jej wizerunku w Internecie umowa o pracę w (...) została z nią rozwiązana. W związku z obawami, iż ktoś skojarzy jej twarz ze zdjęciami opublikowanymi w Internecie powódka ograniczyła starania o angaże aktorskie. W związku z publikacją zdjęć wykonanych w ramach sesji z 31 sierpnia 2012r popadła w konflikt z partnerem G. R..

Rozważania prawne służące ocenie roszczeń zgłoszonych przez L. K., Sąd Okręgowy rozpoczął od wskazania przesłanek normatywnych ewentualnej odpowiedzialności pozwanego za naruszenie jej wizerunku utrwalonego na zdjęciach wykonanych podczas sesji w dniu 31 sierpnia 2012r, wynikających z przepisów art. 81 ust.1 oraz art. 83 w zw z art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994r o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Analizując treść tych przepisów przez pryzmat ustaleń dokonanych w sprawie stwierdził, że niezasadne jest jej stanowisko zgodnie z którym J. B. rozpowszechnił jej wizerunek zawarty w tych materiałach wbrew udzielonej przez nią zgodzie, a tym bardziej aby dokonał tego mimo braku takiej zgody. Jego zdaniem L. K. nie wykazała, aby uzyskując ją fotograf wprowadził ją w błąd co do ich charakteru i sposobu ich późniejszego wykorzystania.

Zwrócił przy tym uwagę na treść informacji zawartej na profilu pozwanego na platformie internetowej (...), w której jednoznacznie wskazał, że nie wykonuje fotografii o charakterze artystycznym i jego twórczości nie należy oceniać pod tym kątem.

Dla każdego przeciętnego odbiorcy takiej treści komunikatu powinno być w takich okolicznościach jasne, że sporządzone fotografie nie będą miały charakteru artystycznych aktów.

Argumentował, że jeżeli powódka miała w tej kwestii jakiegokolwiek wątpliwości, to okoliczność, że przy negocjowaniu warunków wynagrodzenia za pozowanie pozwany J. B. zaproponował powódce wykonanie – za wyższym wynagrodzeniem – zdjęć określonych jako (...) (tj. zdjęć przedstawiających szczegóły anatomiczne ciała modela), jednoznacznie powinna wskazać jakiego rodzaju fotografie pozwany miał wykonać i w jaki sposób mają zostać wykorzystane.

Tymczasem z ustaleń wynikało, że pozwany informował powódkę o tym, iż wykonane fotografie zostaną wykorzystane na stronach internetowych i zafooliowanych czasopismach „dla dorosłych”, a sama powódka w swoich zeznaniach przyznała, że była informowana o tym, że zdjęcia zostaną wykorzystane właśnie na takich stronach. Co więcej, zawarte w oświadczeniach podpisanych przez powódkę sformułowania, w tym wpisane odręcznie oznaczenia tematyki zdjęć, powódka winna była rozumieć jako wyrażenie zgody na wykorzystanie zrobionych jej przez pozwaną zdjęć również na internetowych portalach zawierających materiały o charakterze pornograficznym, zaś pozwany mógł zasadnie w taki sposób złożone oświadczenie zrozumieć.

Nie można zatem zasadnie przyjąć, że pozwany wprowadził powódkę w błąd.

Pozwana, zdaniem Sądu nie dowiodła także, że podpisując te oświadczenia o zgodzie na pozowanie i wykorzystanie jej wizerunku w tych materiałach, J. B. wykorzystał jej przymusową sytuację. Wskazał Sąd w szczególności, iż L. K. w dacie odbywania sesji była pełnoletnia, miała ukończone(...).

Wcześniej zajmowała się pozowaniem, w tym również pozowaniem do aktów, stąd nie można w sposób usprawiedliwiony przyjąć, iż była osobą nie posiadającą dostatecznego doświadczenia, a przez to podatną na nierzetelne wykorzystanie.

Jako niezasadny Sąd Okręgowy ocenił także zarzut powódki zgodnie z którym zgoda z dnia 31 sierpnia 2012 r. miałyby być nieskuteczna z powodu nie zawarcia pomiędzy stronami umowy. Zostało bowiem ustalone świadczenie ze strony

powódki w postaci pozwania pozwanemu do zdjęć oraz ustalone i wypłacone powódce wynagrodzenie w kwocie 600 zł. Doszło zatem do zawarcia pomiędzy nimi umowy, która dla swojej ważności nie wymaga żadnej szczególnej formy. Wystarczała nawet forma ustna.

W konkluzji tej części wyводу prawnego Sąd stanął wobec tego stanowisku, iż umieszczenie i utrzymywanie fotografii powódki sporządzonych przez pozwanego J. B. na portalach internetowych zawierających materiały o charakterze pornograficznym nie stanowiło bezprawnego naruszenia jej dóbr osobistych. W szczególności nie stanowiło bezprawnego naruszenia jej prawa do jej wizerunku. Bezprawność naruszenia, także w odniesieniu do skutków jakiego rozpowszechnienie fotografii wywołało w życiu osobistym i zawodowym L. K., została uchylona przez skutecznie udzieloną przez powódkę zgodę na wykorzystanie sporządzonych w dniu 31 sierpnia 2012 r. materiałów, które ten wizerunek zawierały.

Dalszą ich część Sąd poświęcił konwencjom jakie dla oceny zasadności roszczeń zgłoszonych przez powódkę przyniosło złożenie przez nią oświadczenia o odwołaniu tej zgody, co miało miejsce w dniu 18 lipca 2014 r., a pozwany nie kwestionował, że oświadczenie to do niego dotarło w taki sposób, że mógł się z nim zapoznać.

Podkreślając, w odwołaniu się do utrwalonego orzecznictwa sądowego, iż cofnięcie takie jest dopuszczalne, podniósł, że może je usprawiedliwić zmiana sytuacji życiowej, poglądów czy postaw, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności danego przypadku, przy czym jej wycofanie może odnieść skutek wyłącznie na przeszłość.

Sąd I instancji uznał, że taka sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie. Tym bardziej, że powódka jest aktywną zawodowo aktorką, a zatem wykonuje zawód, w którym kwestia sposobu wykorzystywania wizerunku ma zupełnie zasadnicze znaczenie. Okoliczność, że powódka pracuje w (...) którego repertuar jest skierowany do najmłodszej publiczności, również przemawia za oceną, iż w żywotnym interesie L. K. jest zaprzestanie rozpowszechniania jej fotografii sporządzonych w dniu 31 sierpnia 2012 r.

Oceny tej nie zmienia, zdaniem Sądu fakt, że powódka otrzymała za udział w sesji uzgodnione wynagrodzenie tym bardziej, że jego rozmiar jest znikomy w porównaniu do skutków, jakie dla jej dalszej kariery zawodowej może mieć dalsze rozpowszechnianie wizerunku powódki, szczególnie w kontekście jego pojawiania się w publikacjach o charakterze pornograficznym.

Tym samym, od momentu cofnięcia zgody na wykorzystanie wizerunku przez powoda, która była skuteczna, nabrało ono charakteru działania bezprawnego.

Taki wniosek prawny zdecydował o zakresie w jakim roszczenia restytucyjne L. K. mogły zostać uznane za uzasadnione

Jak podnosił Sąd Okręgowy z ustaleń dokonanych w sprawie nie wynika, aby po odwołaniu zgody J. B. rozpowszechniał materiały z jej wizerunkiem, uzyskane podczas sesji z 31 sierpnia 2012 r. Przekazał je wprawdzie J. K. a ich część wykorzystał na swoim zawodowym profilu. Było to w czasie, kiedy zgoda pozującej do fotografii jeszcze wiązała strony sporu.

Tym nie mniej pozwany nadal jest w posiadaniu zdjęć powódki, a zatem istnieje obiektywne zagrożenie naruszenia jej dóbr osobistych w przyszłości właśnie poprzez ich [potencjalne] rozpowszechnienie.

W konkluzji prawnej tej części rozważań Sąd Okręgowy uznał, iż usprawiedliwionym jest żądanie restytucyjne L. K. w takim zakresie, w jakim domagała się nakazania pozwanemu zaprzestania rozpowszechniania jej wizerunku [w przyszłości], w jakimkolwiek miejscu, kontekście i czasie.

Pozostałe żądania Sąd ocenił jako niezasadne.

W odniesieniu do żądania usunięcia wizerunku ze stron/portali internetowych (...) podstron wyżej wymienionych stron oraz stron w domenie (...) uznał je za nietrafne, brak bowiem było w dokonanych ustaleniach podstawy do

przyjęcia , iż J. B.materiały z sesji zdjęciowej na tych stronach [portalach] publikował ani ,że miał wpływ na taką publikację.

Jako niezasadne ocenił także kompensacyjne żądania L. K.wskazując , że przesłanką dochodzenia zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych z art. 448 k.c. jest zawinienie sprawcy naruszenia, a zatem zachowanie obiektywnie bezprawne i subiektywnie zarzucalne.

W ustalonym stanie faktycznym nie można ani przekazania przez pozwanego J. B.fotografii powódki pozwanemu J. K., ani wykorzystania przez pozwanego J. B.fotografii powódki na profilu pozwanego na platformie (...)w ten sposób kwalifikować , skoro bezprawność tę wyłączała obowiązująca w dacie dokonywania tych czynności zgoda powódki na rozpowszechnianie jej wizerunku udzielona w dniu 31 sierpnia 2012 r.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 100 kpc.

Apelację od tego orzeczenia złożył tylko pozwany J. B., kwestionując je w zakresie w jakim Sąd uwzględnił żądanie powódki [pkt II sentencji] oraz w jakim Sąd zniósł wzajemnie koszty procesu [pkt IV sentencji].

We wniosku środka odwoławczego postulował taką jego zmianę , w następstwie której powództwo zostanie w całości oddalone ,a powódka obciążona całością kosztów procesu.

Wniósł również z o przyznanie na swoją rzecz od przeciwniczki procesowej kosztów postępowania apelacyjnego.

Apelacja została oparta na następujących zarzutach :

- naruszenia przepisów postępowania , w sposób mający dla treści rozstrzygnięcia istotne znaczenie , poprzez nietrafne zastosowanie, dla rozliczenia kosztów postępowania, normy art 100 kpc i wzajemne ich pomiędzy nimi zniesienie mimo , że powinny one zostać wzajemnie rozdzielone zgodnie z zakresem w jakim obydwie wykazały poprawność swoich stanowisk procesowych,

- naruszenia prawa materialnego , a to art. 83 w zw z art. 78 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych , którego następstwem było niezasadne, częściowe uwzględnienie żądań powódki mimo , że oświadczenie L. K.o cofnięciu zgody na wykorzystanie jej wizerunku utrwalonego na zdjęciach z sesji z 31 sierpnia 2012r było nieskuteczne.

Odpowiadając na apelację powódka domagała się jej oddalenia jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia J. B.kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy pozwanego nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę , że skarżący nie powołał zarzutów procesowych , negujących sposób dokonania przez Sąd I instancji oceny zgromadzonych w sprawie dowodów oraz ustaleń , które stały się podstawą faktyczną kontrolowanego instancyjnie orzeczenia.

Zaniechanie to powoduje , że ustalenia te Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Należy jej jedynie uzupełnić o okoliczność , która wynika z wypowiedzi pozwanego na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 czerwca 2018r / k. 388 v akt / , której zgodności z rzeczywistością nie przeczyła druga strona , a mianowicie , że przed rozpoczęciem sesji w dniu 31 sierpnia 2012r , pozwany nie informował L. K.o tym , iż wcześniej podpisał z J. K. umowę na wykonanie i dostarczenie oraz rozpowszechnianie zdjęć.

Uzupełnienie to dotyczy także ustalenia , którego podstawa jest ta umowa, zawarta w dniu 31 października 2011r. Wynika z niej , że powód miał dostarczyć K. , prowadzącemu stronę internetową (...), do końca grudnia 2012r ,

40 000 zdjęć i zezwolił na dowolne ich wykorzystanie przez drugą stronę w serwisach internetowych i mobilnych , obsługiwanych przez ten portal a także serwisy z nim współpracujące przez nieokreślony czas. / k. 191 akt /.

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia prawa materialnego, należy rozpocząć ją od wskazania , że jak wynika z jego motywów powołanych przez skarżącego upatruje on jego realizacji w tym , iż Sąd , jego zdaniem nietrafnie uznał , że powódka w oświadczeniu z dnia 18 lipca 2014r obejmującego odwołanie uprzednio udzielonej zgody na utrwalenie oraz rozpowszechnienie jej wizerunku , na wykonanych podczas sesji z 31 sierpnia 2012r zdjęciach , mogła skutecznie to uczynić , a w konsekwencji jego działanie , po tej dacie z którym L. K.więzała potencjalne naruszenie jej dóbr osobistych wynikające z kolejnych publikacji tych zdjęć , mogło zostać ocenione , jako mające cechy bezprawności.

To zapatrywanie apelującego nie jest usprawiedliwione , a pogląd prawny Sądu Okręgowego , który zdecydował o częściowym uwzględnieniu powództwa jest niewadliwy.

Zgoda osoby na utrwalenie oraz rozpowszechnianie jej wizerunku jest działaniem podobnym do czynności prawnej chyba , że stanowi ona element umowy pomiędzy stronami. Wówczas traktowana jest jako oświadczenie woli osoby , która w ten sposób swój wizerunek udostępnia kontrahentowi.

Zgoda taka musi mieć charakter niewątpliwy , a przy tym nie może być abstrakcyjna.

Z tej przyczyny wyrażający zgodę powinien obejmować swoją świadomością skonkretyzowane sposoby eksploatacji swojego wizerunku, w tym także co do miejsca , czasu , częstotliwości oraz formy jego przedstawienia.

/ por. w tej kwestii bliżej , wyrażające podobne stanowisko orzeczenia: SA w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2009r , sygn. I ACa 22/09 , SA w Poznaniu z z 30 maja 2006r , sygn. I ACa 246/05, oraz SA w Gdańsku z 25 października 2012, sygn. V ACa 814/12 , wszystkie powołane za zbiorem Lex oraz uwagi R. Markiewicza i J. Barty w : Media a dobra osobiste , Warszawa 2009 s. 108/

Gdy z tego punktu widzenia rozważyć treść oświadczeń i powódki podpisanych przed rozpoczęciem sesji zdjęciowej z jej udziałem , którą zrealizował J. B./ por. k. 174 akt / , których treść bardzo szeroko ujmuje jej zakres, co do sposobu przyszłego wykorzystania jej wizerunku utrwalonego na zdjęciach należy uznać , że zgoda L. K.ma ona charakter zbliżony do zgody blankietowej „ zgody na wszystko”.

Gdy treść tę skonfrontować z niewielką kwotą , którą powódka uzyskała tytułem wynagrodzenia za pozowanie podczas przebiegu sesji wnioski taki jest tym bardziej uprawniony.

Zważywszy na fakt , że powódka nie kwestionuje apelacją zakresu w jakim Sąd uznał jej roszczenia ochronne za zasadne , wiążąc taką ich ocenę jedynie z przyszłą możliwą publikacją zdjęć przez pozwanego, wnioski te mają znaczenie tylko o tyle, że stanowią jeden z elementów składających się na ocenę istnienia po stronie L. K.uprawnienia do jej odwołania z dniem 18 lipca 2014r i jej skuteczności , wobec argumentów skarżącego , iż tej cechy jej oświadczeniu brak.

Powszechnie w orzecznictwie sądowym oraz w literaturze przyjmuje się , że zgoda na utrwalanie i rozpowszechnianie wizerunku ma charakter odwoływalny , szczególnie w takich warunkach , kiedy sposób wykorzystywania wizerunku narusza dobra osobiste osoby , której wizerunek utrwalono i tak właśnie, w sposób je naruszający rozpowszechniono , a ona nie przewidywała , udzielając zgody , konsekwencji , które stanowią o nim.

Przenosząc te uwagi na grunt rozstrzyganej sprawy , odwołując się do ustaleń dokonanych w sprawie przypomnieć należy , że mimo bardzo szerokiego zakresu zgody na utrwalenie i publikację swojego wizerunku w postaci zdjęć, L. K.w sposób stanowczy odmówiła wykonania w ramach kategorii (...) takich , które obejmowałyby szczegóły anatomiczne jej ciała. Tym samym wykluczała ich pornograficzne przeznaczenie jak również umieszczanie swojego wizerunku wspólnie z takimi materiałami, których takie szczegóły stanowią immanentną część.

Świadczy o tym również to , że kiedy uzyskała informacje , że jej zdjęcia zostały opublikowane na stronach o charakterze jednoznacznie pornograficznym , w sposób wiążący jej wizerunek z takimi treściami , podjęła wobec J. B.kroki stanowczo wskazujące na to , że nie godzi się na taka formę i kontekst publikacji , zwracając uwagę na negatywne konsekwencje , które może dla niej wywołać nie tylko kolejna taka publikacja ale także dalsze utrzymywanie jej zdjęć na takich stronach w zbyciu osobistym , a także zawodowym.

Zabiegała wobec tego u fotografa , aby spowodował zakończenie tej formy publikacji jej wizerunku oraz zapewnił , że nie będzie ona miała miejsca w przyszłości.

Pozwany , powołując się na trudności w spełnieniu jej postulatów , ostatecznie jednak na to przystał ale za zapłatą kwoty 135 000 złotych , co było dla L. K.warunkiem , którego spełniać nie mogła.

Tym samym jednak J. B.potwierdził , iż taką możliwość ma.

Gdy w tym kontekście faktycznym ocenić odwołanie wcześniejszej zgody na rozpowszechnianie wizerunku powódki , stanowiącego reakcję na bezskuteczne próby spowodowania nie publikowania w dalszym ciągu oraz ponownie i usunięcia dotąd opublikowanych na stronach pornograficznych materiałów z jej zdjęciami , wbrew argumentacji skarżącego takie cofnięcie należy uznać za prawnie skuteczne.

Niewątpliwie utrzymanie dotychczasowej i możliwość dalszej publikacji jej wizerunku dokonanej , wspólnie materiałami fotograficznymi i filmowymi jednoznacznie o takim charakterze naruszało jej dobro osobiste w postaci godności , w aspekcie wewnętrznym i dobrej sławy , co szczególnie wobec wykonywania przez nią czynnie zawodu aktorskiego , gdy publikacje te były dostępne każdemu zainteresowanemu, nie budzi wątpliwości Sądu II instancji.

Nie jest przy tym doniosłe dla takiej oceny , odwoływanie się przez apelującego do treści oświadczenia o zgodzie , której L. K.udzieliła przed rozpoczęciem sesji.

Jak już wskazano, zgoda ta swoim bardzo szerokim zakresem , zbliża się do zgody blankietowej ale nawet przyjmując , że taką nie była , restryktywnie wykładając jej treść , nie wykluczała ona możliwość jej odwołania jako takiego. W jej ramach , uwzględniając kontekst sytuacyjny w jakim została udzielona , nie obejmowała wykorzystywania wizerunku powódki , w materiałach jednoznacznie pornograficznych. Pojawienie się go w takim otoczeniu publikacyjnym , wobec braku właściwej reakcji pozwanego na postulat doprowadzenia do zaprzestania tej formy rozpowszechniania, uprawniało powódkę do odwołania uprzedniej zgody, ze skutkiem na przeszłość.

W warunkach , gdy pozwany nadal dysponuje zdjęciami powódki wykonanymi podczas sesji w dniu 31 sierpnia 2012r [czemu nie zaprzecza] przez co możliwym jest nadal udostępnianie przezeń w ten sposób utrwalonego wizerunku powódki , wobec mającego miejsce od 18 lipca 2014r braku zgody na tę [kolejną] publikację , usprawiedliwionym było uwzględnienie żądania restytucyjnego L. K.w zakresie , w jakim uczynił to Sąd Okręgowy.

Nie ma racji J. B.także w tej części swojego stanowiska apelacyjnego , w ramach którego neguje sposób zastosowania przez Sąd I instancji , w ramach orzekania o kosztach procesu, normy art. 100 kpc i ich wzajemne zniesienie.

Z uwagi na charakter zgłoszonych przez powódkę roszczeń , w ramach żądania kumulującej zarówno roszczenia niemajątkowe jak i majątkowe trudno przez pryzmat treści zaskarżanego wyroku jednoznacznie określić , która strona w znacznym stopniu wygrała czy przegrała proces.

Z pewnością częściowe uwzględnienie roszczeń o charakterze niemajątkowym powoduje , że w ten sposób interes prawny powódki w istotnym zakresie został zaspokojony.

Z drugiej strony pozwany w całości obronił się przed żądaniami natury majątkowej. To jednak nie stanowi dostatecznej podstawy dla postulowanego przezeń w apelacji wzajemnego rozdzielenia ich , gdy zważyć , iż roszczenia majątkowe

stanowiły tylko pochodną zasadniczych z punktu widzenia ochrony sfery prawnej powódki roszczeń pierwszego rodzaju.

Dla braku , w rozstrzyganej sprawie , możliwości , wyważenia skali zwycięstwa i porażki procesowej , Sąd Okręgowy trafnie koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

Z podanych przyczyn , w uznaniu apelacji za niezasadną , Sąd II instancji orzekł o jej oddaleniu , na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 83 w zw z art. 78 §1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994[jedn. tekst DzU z 2017 poz. 880 ze z.]

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc i wynikającej z niej zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna powódce z tego tytułu została określona na podstawie §8 ust.1 pkt 2 w zw z §10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 [DzU z 2015 poz. 1804 ze zm.]

SSA Grzegorz Krężolek SSA Jerzy Bess SSA Paweł Czepiel